

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een vergoeding aan aardappeltelers geconfronteerd met een onverkoopbare stock vrije aardappelen in eigen eigendom ingevolge de uitbraak van Covid-19
- Definitieve goedkeuring

Door de Covid 19-crisis werden horecazaken gesloten van 18 maart tot 8 juni 2020. Daarnaast zijn grote events en festivals afgelast en verboden tot minstens 31 augustus 2020. Ook op de exportmarkten zijn gelijksoortige maatregelen getroffen. De aardappeltelers blijven hierdoor achter met een grote stock vrije aardappelen. Om een deel van de financiële gevolgen hiervan op te vangen, kunnen de aardappeltelers onder voorwaarden steun aanvragen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Landbouw en Visserij

Beleidsveld: landbouw en zeevisserij

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het als bijlage 1 toegevoegd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2020-226 van 26 juni 2020.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

In Vlaanderen waren in 2019 9.600 aardappeltelers actief die in totaal 56.522 ha aardappelteelt in gebruik hadden, waarop ze om en bij 2,8 miljoen ton aardappelen geproduceerd hebben.

Ten gevolge van de cascade aan maatregelen om de coronacrisis te beheersen, genomen in België en de exportlanden binnen en buiten de Europese Unie, en met name de sluiting van de horeca en annulering van grote events, lag er midden mei in Vlaanderen naar schatting 880.000 ton bewaaraardappelen in stock bij de landbouwers. Hiervan werd tussen de 330.000 en 430.000 ton niet verwerkt. Terwijl de normale waarde van deze bewaaraardappelen in deze periode gemiddeld 150 euro/ton bedraagt, hebben ze nu hun waarde volledig verloren. De maximale bewaartermijn voor deze aardappelen is juni/juli. Naarmate de aardappelen langer in stock moeten blijven lopen de kosten nog meer op. Het totale verlies wordt geraamd op 50 à 65 miljoen euro.

Met het voorliggende voorontwerp van besluit wordt in een vergoeding voorzien.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1 definieert een aantal begrippen.

Artikel 2 verwijst naar de voorwaarden vervat in de tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun ter ondersteuning van de economie vanwege de huidige COVID-19-uitbraak (2020/C 91 I/01). Dit artikel vermeldt dat steun slechts toegekend wordt na de gunstige beoordeling door de Europese Commissie.

Artikel 3 somt de voorwaarden op waaraan een landbouwer moet voldoen om in aanmerking te komen voor de steunregeling.

De landbouwer beschikt in de periode van 13 maart 2020 tot 30 juni 2020 over een actief ondernemingsnummer bij de Kruispuntbank van Ondernemingen of bij een buitenlandse databank waarin alle basisgegevens van ondernemingen en hun vestigingseenheden verzameld zijn.

De landbouwer is gekend bij het Departement Landbouw en Visserij en wordt er beheerd als landbouwer met minstens één exploitatie op het grondgebied van het Vlaams Gewest.

De landbouwer heeft de percelen, waarop de bewaaraardappelen worden geteeld, aangegeven in gebruik op 31 mei 2019 in de eigen verzamelaanvraag 2019.

De landbouwer heeft op 15 mei 2020 minstens 100 ton vrije bewaaraardappelen in eigen eigendom in stock. De vrije bewaaraardappelen in eigen eigendom die de landbouwer in de periode van 12 maart tot 15 mei 2020 voor het voeren van de eigen veestapel heeft gebruikt zijn in de stock inbegrepen.

De landbouwer mag de vrije bewaaraardappelen in eigen eigendom niet onderploegen.

Artikel 4 en 5 regelen de vergoeding.

1° De eerste 100 ton vrije bewaaraardappelen in eigen eigendom wordt niet vergoed.

De maximale vergoeding bedraagt 50 euro / ton vrije bewaaraardappelen in eigen eigendom in stock op 15 mei 2020. De vrije bewaaraardappelen in eigen eigendom, gebruikt voor het voeren van de eigen veestapel in de periode van 13 maart tot 15 mei 2020, komen eveneens voor vergoeding in aanmerking.

De vergoeding is beperkt tot 20 ton bewaaraardappelen / ha aangegeven in de verzamelaanvraag 2019.

De vergoeding is beperkt tot 400 ton vrije bewaaraardappelen in eigen eigendom. De maximale vergoeding bedraagt in principe 20.000 euro. De vergoeding wordt pro rata toegekend als de beschikbare begrotingskredieten niet zouden volstaan.

2° Als de beschikbare begrotingskredieten niet uitgeput zijn na uitbetaling van de vergoeding, vermeld onder 1°, komen bijkomend 1500 ton vrije bewaaraardappelen in eigen eigendom voor vergoeding in aanmerking.

De vergoeding bedraagt ook hier maximaal 50 euro / ton vrije bewaaraardappelen in eigen eigendom in stock op 15 mei 2020.

De vergoeding is beperkt tot 20 ton bewaaraardappelen / ha aangegeven in de verzamelaanvraag 2019.

De bevoegde entiteit bepaalt het steunbedrag op basis van de na uitbetaling van de vergoeding, vermeld onder 1°, beschikbare begrotingskredieten en het totaal bedrag van alle goedgekeurde vergoedingen. De steun wordt pro rata toegekend.

Artikel 6 regelt de indiening van de steunaanvraag.

De landbouwer bezorgt een ingevuld formulier, dat door het Departement Landbouw en Visserij ter beschikking wordt gesteld op haar website, via e-mail of aangetekende zending.

Het ingevuld formulier moet bezorgd worden binnen de vier weken na publicatie van het besluit in het Belgisch Staatsblad.

Artikel 7 regelt de beslissing.

Het Departement Landbouw en Visserij onderzoekt de naleving van de voorwaarden en neemt de beslissing tot al dan niet-toekenning van de steun.

De landbouwer ontvangt een schriftelijke kennisgeving van de beslissing.

Artikel 8 regelt de bewijsstukken en de mogelijkheid tot terugvordering.

De landbouwer is verantwoordelijk voor naleving van de voorwaarden en moet de boekhoudkundige stukken, een vaststellingsdocument van de stock vrije aardappelen dat opgemaakt werd uiterlijk op 30 juni 2020, weegbonnen, administratieve gegevens en eventueel fotomateriaal, gedurende een termijn van minstens 10 jaar na de uitbetaling bewaren en op vraag van het Departement Landbouw en Visserij voorleggen.

Het Departement Landbouw en Visserij controleert of voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in artikel 3 en heeft de bevoegdheid om de waarachtigheid van de gerapporteerde stock te controleren op basis van alle mogelijke stukken, weegbonnen, administratieve gegevens, controles ter plaatse, de boekhouding en fotomateriaal van de onderneming.

Het Departement Landbouw en Visserij weigert de steun en vordert in voorkomend geval de al uitbetaalde steun terug indien wordt vastgesteld dat niet voldaan is aan de voorwaarden.

Artikel 9 bepaalt dat de vergoeding wordt verminderd met de eventuele schadeloosstelling

ontvangen uit een inkomstendervingsverzekering voor dezelfde kosten, met de kosten die zij heeft bespaard, de inkomsten van de verkoop van de betoelaagde aardappelen en met het bedrag van alle vergoedingen, uitkeringen en schadeloosstellingen die zij ontvangt voor dezelfde kosten als de steunmaatregel.

Artikel 10 bepaalt dat de Vlaamse minister, bevoegd voor de landbouw en de zeevisserij, belast is met de uitvoering van dit besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft een budgettaire impact van 10.000.000 euro. De berekende vergoedingen worden desgevallend pro rata verminderd in functie van de beschikbare begrotingskredieten.

De middelen voor deze vergoeding worden aangerekend op KBO-1KDB2BJ-WT: tegemoetkomingen in kader van corona., onder voorbehoud van de wijziging van de begroting 2020.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën van 19 juni 2020 gaat als bijlage 2 en stelt:

- dat er een grote differentie kan zijn op het niveau van de individuele landbouwer naargelang de verhouding tussen contract en vrije teelt en de mate waarin de individuele landbouwer effectief geconfronteerd wordt met een liquiditeitsprobleem of een probleem qua marge tout court.

Die differentiatie is inderdaad een feit en is in het voorontwerp meegenomen. Zo wordt de vergoeding beperkt tot schade boven de 100 ton, waardoor voorkomen wordt dat bedrijven met een beperkte stock en dus een beperkte derving van het inkomen toch aanspraak zouden kunnen maken op een vergoeding.

- dat het mee in aanmerking laten komen van vrije bewaaraardappelen in eigen eigendom gebruikt voor het voederen van de eigen veestapel in de periode van 13 maart tot 15 mei 2020, de vergoedingsregeling nodeloos ingewikkelder maakt.

Dit verhoogt inderdaad de complexiteit van de regeling. De regeling sluit zo wel beter aan bij de doelstelling, namelijk een vergoeding voorzien voor dat aandeel aan vrije aardappelen waarvoor de landbouwer geen waardige afzetmogelijkheid heeft gehad na 13 maart. Een aantal landbouwers heeft dan de keuze gemaakt om hun stock als veevoeder in te zetten, wat slechts zorgt voor een zeer beperkte valorisatie. Deze hoeveelheid niet meenemen in de vergoedingsregeling zou voor een oneerlijke regeling zorgen in vergelijking met landbouwers die deze keuze (vervoederen aan eigen vee) niet gemaakt hebben.

- dat de beperking van de vergoeding tot 20 ton bewaaraardappelen/ ha weinig beperkend zou zijn, gegeven dat dit ongeveer 40% van de totale oogst is.

Algemeen kan gesteld worden dat in Vlaanderen landbouwers gemiddeld 60% van hun aardappelen op contract verkopen en 40% van hun oogst vermarkten als vrije aardappelen. Door de steun te beperken tot maximaal 20 ton bewaaraardappelen/ha vermijden we dat contractaardappelen toch onrechtmatig in aanmerking zouden komen voor steun. Daarnaast willen we de steun voor landbouwers met een risicovol bedrijfsmodel (vb 100% van de oogst verhandelen als vrije

aardappelen) beperken. Een meer dan gemiddeld bedrijfsrisico blijft zo ten laste van de landbouwer en wordt niet door de overheid gedragen.

Bovendien moet je de beperking van de vergoeding samen zien met de andere beperkingen die in de regeling zijn opgenomen.

Het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting van 6 juli 2020 gaat als bijlage 3.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de human resources, is dus niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4. VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van besluit wordt niet voorgelegd voor advies bij de Raad van State wegens hoogdringendheid.

Het voorontwerp van besluit heeft geen strategisch belang en moet dus niet voorgelegd worden aan de strategische adviesraden ingevolge artikel III.94, §2, van het bestuursdecreet van 7 december 2018.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een vergoeding aan aardappeltelers geconfronteerd met een onverkoopbare stock vrije aardappelen in eigen eigendom ingevolge de uitbraak van Covid-19;

2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De viceminister-president van de Vlaamse Regering
De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk; Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS